

szövődő tevékenységeivel alakítja önmagát. Az ember aktív tevékenységei tehát nem pusztán értelmét formálják, hanem a személyiség egészét alakítják. Az aktív tevékenység a személyiség sokoldalú (vagy mindenoldalú) kialakulásának, a szocialista emberreválásnak alapvető eszköze. Ennek — a NAGY Sándor elvtárs által hangsúlyozott — *nevelésszempon*tú szemléletnek alapján nyilvánvaló tehát, hogy a szocialista neveléstudománynak a szóbanforgó elvet általános nevelési — és nem pusztán didaktikai — elvként kell kifejtenie, megnyilvánulásaiban és hatásaiban tisztáznia.

Hermann Alice :

Az iskolareform kérdéséhez az alsó tagozat ill. az óvoda—iskola átmenet szempontjából szeretnék hozzászólni. Emlékszünk Leontyev—Galperin—Elkonyin cikkére, amelyet NAGY Sándor először itt a bizottságban tartott, később a Tanulmányokban megjelent előadásában idézett. A gyermek — úgy mondja a cikk — tegnap az óvodában még mintázott, épített, ollóval és ragasztóval dolgozott, az iskolában pedig tüstént átváltozott valami sajátos teoretikussá. Az alsó tagozat tantervének készítőit itt nemcsak a munka tényére szeretném figyelmeztetni, amire nyilván a kézimunka nagyobb szerepének biztosításával amúgy is gondolnak, hanem a tulajdonképpeni óvodai munka életszerűségére, ami jelenleg az iskolában ugyancsak megszakad. Az óvodában a munkára nevelést nem is annyira a cikk által idézett, és részben a játék, részben az ábrázoló- és kézimunka-foglalkozások keretébe tartozó műveletek szolgálják, mint inkább azok az önálló munkafolyamatok, amik közvetlenül beágyazódnak az életbe, az óvoda közösségi életébe. Amikor az óvodás gyermek naposi tisztségében ellenőrzi a játékok rendjét, terít, leszéd, ágyaz, virágot öntöz, nemcsak manuálisan ügyesedik, hanem vállalja a munka felelősségét és átérzi a közösség szempontjából való fontosságát. Ennek a folyamatnak semmiképpen sem szabadna az iskolában leállnia, ill. formálissá válnia. — Egy másik, az óvodában meginduló és a jelenlegi iskolában ugyancsak abba maradó folyamat az ismeretszerzés életszerűsége. Itt is különös tény, hogy az óvodások ma még közelebb kerülnek az élethez, mint kisiskolás társaik. Ők a kőművesek, az arató munkások, a vasutasok munkáját nem könyvből tanulják, hanem nap mint nap figyelik a szomszédban folyó építkezést, kimennek a földekre vagy a vásúthoz. Tudjuk, milyen jelentősek a dolgokról szerzett első benyomások, éppen ezért fontos, hogy az ismereteknek ezt az élményszerűségét és életközelségét az iskola is biztosítsa.